MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro

Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

”Poliittiset päättäjät saavat kuntalaisilta liian usein kohtuutonta kritiikkiä.” **PEKKA MERVOLA KESKISUOMALAISESSA**

Uusiutuva energia ei synny tyhjästä

Euroopan unionin kunnianhimoinen tavoite nostaa uusiutuvan energian osuutta reippaasti on jäämässä talouskriisin jalkoihin. Osa EU-maista on jo luopunut muun muassa biopolttoaineen kymmenen prosentin käyttövelvollisuudesta liikennepolttoaineissa.

Päätöksen taustalla ovat EU:n suunnitelmat rajoittaa E10-bensiinin käyttöä ja se, että biopolttoaineiden valmistuksen tukemista ollaan lopettamassa.

Uusiutuvien liikennepolttoaineiden lisääminen on muutenkin vastatuulessa. Suunnitelmat biodieselin valmistuksesta takkuavat. Neste Oil ja Stora Enso ovat luopuneet hankkeesta. UPM suunnittelee biodieseltehtaan rakentamista Ranskaan.

Vapon Kemiin suunnitteleman biodieselhankeen tulevaisuus on kiinni siitä, saako Vapo muita rahoittajia Metsä Groupin vetäydyttyä hankkeesta.

Energiapolitiikan poukkoilu ja lyhytjännitteisyys on ongelma Suomessa. Jyväskylän Energian toimitusjohtaja Tuomo Kantola kysyi Päättäjien Metsäakatemiassa Rovaniemellä aivan aiheellisesti, kuka uskaltaa investoida bioenergian korjuuseen ja käyttöön.

Kantola muistuttaa, että erilaisia verojen ja tukien muutoksia on kertynyt jo kymmenkunta sen jälkeen kun bioenergian tukipakettia alettiin koota vuonna 2010 (MT 28.9.).

EU:n Suomelle asetettu tavoite on nostaa uusiutuvan energian osuus vuoteen 2020 mennessä 38 prosenttiin. Kantolan mielestä nykyisillä eväillä tavoite on todella kaukana. Tavoitteena on muun muassa lähes kaksinkertaistaa metsähakkeen käyttö nykyisestä 7,5 miljoonasta kuutiosta vuosikymmenen loppuun mennessä.

Puuenergian lisääminen on vähintäänkin haasteellista tilanteessa, jossa metsäteollisuuden sivutuotteena syntyvä puuenergia vähenee. Sen korvaaminen metsähakkeella vaatii mittavia investointeja sekä korjuuketjuun että polttolaitoksiin.

Samaan aikaan kun EU:n komissio vaatii uusiutuvan energian lisäämistä se kielsi Suomen mallin pienpuun energiakäytön tukemisesta. Harvestia Oy:n toimitusjohtaja Pekka Kaurasen mielestä energiapuun korjuun ja käytön tukien pomppiminen on vaikeuttanut puunhankkijoiden työtä. Kaurasen mukaan puuta olisi ostettu paljon enemmän, jos tuet olisivat selvät.

Metsähakkeen käyttö pitäisi kaksinkertaistaa vuosikymmenen loppuun mennessä.

Energiapolitiikan poukkoilua ja epäselvyyttä kuvaa hyvin se, että ympäristöministeri Ville Niinistö (vihr.) haluaa lopettaa turpeen energiakäytön kokonaan ja elinkeinoministeri Jyri Häkämiehen (kok.) mielestä Suomi voisi hyvin ensimmäisenä eurooppalaisena maana luopua kivihiilen energiakäytöstä kokonaan esimerkiksi vuonna 2025.

Aivan heti ei kivihiilen energiakäyttö vähene, vaan se on lisääntymässä. Voimalaitokset korvaavat sateisen kesän aiheuttamaa turvepulaa lisäämällä kivihiilen käyttöä.

Niinistö myös toimii aktiivisesti turvetuotannon lopettamiseksi. Turveteollisuus pitää Niinistön johtamassa ympäristöministeriössä valmisteltavaa ympäristönsuojelulain uudistamista tarpeettomana kiusantekona.

Ministereiden tavoitteet ovat kunnianhimoisia, mutta niiden toteuttaminen ei onnistu, ellei kivihiilen ja turpeen korvaamiseksi löydy vaihtoehtoisia energialähteitä. Hallituksen erityissuojeluksessa oleva tuulivoima ei siihen riitä.

Uusiutuvan energian lisäämiseksi on puheiden lisäksi tehtävä lopultakin kestäviä päätöksiä. Ilmastotavoitteiden saavuttaminen ei ole ainoa syy, vaan kotimaista tuotantoa tarvitaan kipeästi korvaamaan tuontia.

Voimalaitokset korvaavat turvepulaa lisäämällä kivihiilen käyttöä.

Peto-opista kouluaine?

Ympäristöjärjestö Luonto-Liitto aloittaa petovalistuksen Lounais-Suomessa. Liitto aikoo lähettää maakunnan kouluihin omia petolähettiläitään kertomaan oppilaille oikeaa tietoa suurpedoista.

Luonto-Liiton susiryhmän puheenjohtajan Sami Lyytisen mukaan petolähettiläitä tarvitaan, koska ”Lounais-Suomessa susista puhutaan kiivaasti eikä kovin positiiviseen sävyyn”. Lähettiläiden viemän tiedon pitäisi ehkäistä väärinkäsityksiä ja aiheettomia pelkoja.

Lähettilästoiminta kuuluu Luonto-Liiton perinteisiin työkaluihin. Liiton petosanomaa on välitetty jo tuhansille koululaisille eri puolilla Suomea.

Petopolitiikka on 2000-luvulla kasvattanut suurpetokantoja – petoja on aiempaa enemmän, niitä on uusilla alueilla ja ne ovat monin paikoin tottuneet jo elämään lähellä ihmisasutusta. Siksi on tärkeää, että pedoista keskustellaan ja jaetaan tietoa.

Kannattaa silti huomata, että Luonto-Liitto ja sen susiryhmä ovat keskeinen osapuoli petopolitiikassa vallitsevissa kiistoissa. Järjestön kanta petojen suojelutarpeeseen ja petovaranja vahinkojen merkitykseen on sen omien tavoitteiden vahvasti värittämä – liiton lähettiläät ovat petojen asialla.

On hyvä, että kouluilla tehdään tunnetuksi myös järjestöjen toimintaa. Jää kuitenkin koulujen tehtäväksi varmistaa, ettei niiden seinien sisäpuolelle tuotua aatteellista sanomaa rinnasteta riippumattomaan opetukseen.

Moni asiantuntija pitää selvänä, etteivät suurpedot kuulu ihmisasutuksen piiriin. Tämä näkökulma saattaa jäädä petolähettiläiden sanomassa vähäiseksi.

Opetuksessa paras tulos voisi syntyä, jos oppilaitosvierailuihin osallistuisivat petolähettiläiden lisäksi petovahingoista kärsineiden alueiden edustajat sekä petoasioista vastaavat viranomaiset.

Turhaa pelkoa ja vihaa suurpetoja kohtaan ei pidä lietsoa. Ei myöskään turhaa sinisilmäisyyttä.

VIERASYLIÖ

Kyliin rakentaminen ei ole kustannus

Yleisesti oletetaan, että hajarakentaminen aiheuttaa kunnalle ja laajemmin koko yhteiskunnalle kustannuksia. Siksi ympäristöministeriö (YM)ja elykeskusten ympäristöpuoli haluavat voimaan uuden kaavoituskäytännön.

Ympäristöhallinnon mukaan hyvää yhdyskuntarakennetta mitataan sillä, että niin sanottua hajarakentamista eli ”suunnittelutarveratkaisuja” vähennetään vuosi vuodelta.

Tämän politiikan harppuunakärjeksi voi luonnehtia kaavoittajatyöryhmän esitystä kaupunkiseudun hajarakentamisen hallinnasta. Esityksessä sotketaan yhteen asemakaava-alueiden lievealueen tunnettu ongelma sekä sellainen kyliin rakentaminen, joka ei edellytä uusia infrainvestointeja.

Mutta onko tälle kovalle otteelle tieteellisiä perusteita?

Kun tutkimuksiin perehtyy, käy ilmi, että kovalla voimalla ja alan koulutuksissa ajettu politiikka ei perustukaan tutkimuksiin. Se on enemmänkin dogmi, myytti ja uskonasia.

Kikkailemalla sopiva tulos

Jukka Heinosen väitöskirja huhtikuulta 2012 vertaili maalaisen ja kaupunkilaisen hiilijalanjälkeä. Tulos on, että kaupunkilaisen hiilijalanjälki on suurempi. Maalla asuvan hiilijalanjälki on keskimäärin 9,5 tonnia vuodessa, kun Espoossa asuvan hiilijalanjälki on 14 tonnia vuodessa.

Heinonen ja Seppo Junnila ovat laatineet 27.10.2010 päivätyn tutkimuksen Hiilikulutuksesta ja hiilijohtamisesta Tampereen alueella. Sen johtopäätös on kaupunkisuunnittelijoita hämmästyttävä.

Liikenteen hiilipäästöillä ei ole merkitystä kaupunkiseudun asukkaan hiilijalanjäljen kannalta. Sen sijaan ”ylivoimaisesti merkittävin hiilivaikutus on energian tuotantotavalla”. Eli niin kauan kuin kaupungin energialähteenä on 80-prosenttisesti fossiilipolttoaine eli maakaasu, ei kaupunkirakenteella ole merkitystä.

Kimmo Kosken raportti kuntataloudesta ja yhdyskuntarakenteesta (Suomen ympäristö 44/2008) ei väitä olevansa tutkimus, mutta siihen koko ympäristöhallinnon offensiivi perustuu.

Siinä saadaan taajamaan tai kaupunkiin rakentaminen edullisemmaksi käyttämällä menojen ja tulojen haarukkakeskiarvoa. Näin aineiston yksi äärimmäisen harvinainen kustannustapaus (uusi päiväkoti maalaiskylään) ja äärimmäinen tulosattuma (kaupungin onnekas maanmyyntitulo) yleistetään koko Suomea koskevaksi.

Tällä kikalla saadaan ”kokonaistulovertailu” kaupunkirakentamista suosivaksi.

Tosiasiassa raportti itse osoittaa, että maaseudulle rakentamisesta aiheutuu kunnille vähiten kustannuksia. Tämä onkin järkeenkäypää, koska kyliin ei yleensä tarvitse rakentaa uutta infraa.

Kovalla voimalla ja alan koulutuksissa ajettu politiikka ei perustukaan tutkimuksiin.

Kosken raporttia käytetään kritiikittömästi ja ymmärtämättömästi todisteena ”hajarakentamisen haitallisuudesta”. Mainittakoon, että tuossa raportissa on otettu huomioon kotiapu, koulukuljetukset ja muita kustannuksia, joista kaavoittajat paljon puhuvat.

Kyläkaava on hyvä väline

Pekka Lahden ja Paavo Moilasen vuoteen 2050 ulottuva kehitysvertailu kaupunkiseutujen yhdyskuntarakenteesta (Suomen ympäristö 12/2010) on tieteellisesti pätevä.

Tämäkin tutkimus joutuu olettamaan, että ”pien- ja kerrostalorakentamisessa päästään samaan materiaalijakaumaan”, jolloin poistetaan siis puurakentamisen ja betonirakentamisen ominaispäästökertoimien ero.

Näin kikkaa käyttämällä saadaan tiivistyvä kaupunkirakenne vertailun voittajaksi. Muutoin hajautuva puutalovaihtoehto olisi voittanut vertailun!

Tämä viimeksimainittu seikka muuten perustuu samaan aineistoon, jota Jukka Heinonen väitöskirjassaan analysoi.

Mainitsen vielä YM:n Kyläkaavoitusoppaan (Suomen ympäristö 3/2012) vaikkei se olekaan tutkimusta edellä tarkasteltujen tapaan.

Opas käsittelee vuodesta 2009 maankäyttö- ja rakennuslaissa ollutta kyläyleiskaavan mahdollisuutta, joka laajasti käytettynä ratkaisisi monta maaseuturakentamisen ongelmaa. Kuitenkin YM on kirjauttanut lakiin että ”määräys voi koskea vain kyläaluetta, johon ei kohdistu merkittäviä rakennuspaineita”.

Toisin sanoen osallistavaa, rakennuspaikat suoraan määrittävää kyläkaavaa voisi käyttää vain siellä, missä sitä ei tarvita. Keskeistä siteeratussa määräyksessä on, miten ”merkittävä rakennuspaine” tulkitaan.

Järkevintä olisi tulkita, että merkittävää rakennuspainetta on kaikkialla siellä, minne tullaan laatimaan asemakaava. Kaikissa muissa tapauksissa tulisi käyttää mainittua maarakennuslaki 44 § kyläkaavamenettelyä.

Se ei nimittäin ole kaavana huonompi vaan parempi kuin konsultin laatima vyöhykeyleiskaava. Sillä puolestaan ei ole merkitystä, ellei se johda asemakaavaan.

Keisarilla ei ole vaatteita

Tampereen seudun kylistä Lempäälän Lastusiin laadittiin vuosina 1998–2001 kyläyhdistyksen aktiivisuudella ja yhdessä kunnan kanssa kyläosayleiskaava. Sen perusteella kylään on tähän mennessä rakennettu 47 taloa ja investoitu noin 14 miljoonaa euroa.

Kunnan rahaa kylä on tarvinnut arviolta 400 000 euroa, josta suurin osa kylän vesihuoltoosuuskunnan avustusta. Tällä hetkellä on varovaisuusperiaatteen mukaan arvioitavissa, että uudet asukkaat maksavat kunnallisveroa vuodessa 320 000 euroa. Eli kunta voittaa kymmenen vuoden aikana 2,6 miljoonaa!

Näiden tarkastelujen perusteella haastan ympäristöhallinnon tutkimustiedon kautta osoittamaan, millä perusteilla maaseudulle rakentamista jyrkästi ja kaavoittajakoulutuksen kautta jarrutetaan.

Vaikuttaa nimittäin pahasti siltä, että keisarilla ei ole vaatteita. On ainoastaan kollektiivinen harha siitä, että suunnittelijoilla olisi asukkaita parempi tieto siitä, millaista on hyvä asuminen.

Tässä on kysymys kaksinkertaisesta rakenteellisesta väkivallasta: politiikkaa ajetaan väkipakolla jyräten tavalliset ihmiset ja kaiken huipuksi politiikalta puuttuu perustelu.

JUHA KUISMA
Kirjoittaja on kylien liiketoiminta-asiamies.

RAHIKAINEN

LEHTIKATSAUS

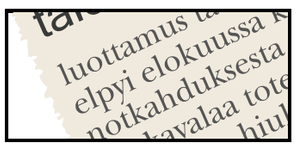

Päättäminen on taitolaji

Jorma Pokkinen tarkastelee **Aamulehdessä** päättäjien ja median suhdetta. Päättäjien taidoissa hän löytää paljon parannettavaa.
”Yhteisten asioiden hoitaminen on taitolaji. Toiset osaavat, toiset harjoittelevat. Kuntavaalien lähestyessä ääni kovenee, mutta asia ohenee.
Kymmenien vaalipaneelien kokemuksella rohkenee väittää, että joskus valtuustoehdokkaiden perustiedoissa on tilaa jatkokoulutukselle. EU-asioita ei päätetä Parkanon valtuustossa. Lait säätää eduskunta, ei Kihniön kunnanvaltuusto.”

Neljänteen polveen

Kainuun Sanomien Seppo Turunen on lukenut tutkimuksen, jossa kerrottiin vanhempien kielteisten asenteiden siirtymisestä lapsille.
”Kyynisyyden suossa rämpivillä ole minkäänlaisia mahdollisuuksia kyseenalaistaa nykymenoa. He eivät pysty näkemään vastustajikseen pankkiireita tai suurten omaisuuksien haltijoita, vaan oman pihan muut kurjat. Erityisen ärhäkästi he käyvät itseään heikompien, esimerkiksi pakolaisten kimppuun.”
”Sellaista näkyä, joka kannusti työläiskirjailija Toivo Pekkasta ponnistelemaan tehtaan varjosta Suomen akatemiaan, ei enää ole.”

Työttömyyttä vastaan

Kymen Sanomien pääkirjoittaja **Markku Espo** pelkää työttömyystalvea.
”Nopeiden toimien ohella pitää taas painottaa tehokkaampaa paneutumista työttömyyden ja työllisyyden rakenteellisten ongelmien selvittämiseen ja ratkaisemiseen. Todellinen työttömyysprosenttihan on pitkälti toistakymmentä. Työvoimatoimistoissa on myös yli 60 000 avointa työpaikkaa. Miten työn ja tekijöiden kohtaamista voitaisiin parantaa?”

KOLUMNI: JOUKO RÖNKKÖ

On se vaan tyhmää

Kuluttajaviranomaiset kuten kuluttajatkin ovat perin kyllästyneitä puhelinoperaattoreiden ja laajakaistakauppiaiden huonoihin kauppatapoihin. Pahinta on, jos myyjä tuntee olevansa monopoliasemassa. Vai mitä mieltä olette seuraavasta?

Asiakas, kutsuttakoon häntä tässä vaikka herra Änkyräksi, pyysi operaattori Soneraa vaihtamaan liittymänsä uuteen osoitteeseen.

Muutos sujuisi puhelinpalvelijan mukaan helposti. Aikaa siihen menisi kahdesta kolmeen viikkoa, kiitos vain tilauksesta.

Se ei tietenkään herra Änkyrälle kelvannut.

”Tuostahan tulee mieleen vanha puhelinosuuskunta jos ei peräti valtion telelaitos! Ei siihen voi kahta viikkoa kulua.”

Ystävällinen puhelinpalvelija valitti asiaa, mutta muistutti että kyseessä oli muu kuin Soneran oma alue. Siitä viivästys.

Änkyrä ilmoitti kyselevänsä liittymää niiltä muilta.

Ja kuinka ollakaan! DNA:n iloinen myyntineiti kertoi liittymän avautuvan vuorokauden kuluessa tilauksesta.

Änkyrä tilasi liittymän siltä istumalta.

Änkyrä päätti kutsua DNA:ta pudasjärveläisittäin ”Tenäksi”.

jouko.ronkko@maaseuduntulevaisuus.fi

Muuttopäivä tuli ja meni. Änkyrä yritti päästä nettiin mutta ei onnistunut.

”No minä en tietysti osaa avata tätä. Täytyy kysyä neuvoa”, nolo Änkyrä mietti.

Nyt oli DNA:ssa tultu toisiin ajatuksiin. Liittymän avaamiseen menisi kahdesta kolmeen viikkoa.

”Ei käy”, ilmoitti Änkyrä. ”Ostin teiltä liittymän sillä ehdolla, että se saadaan heti auki. Muuten en olisi vaihtanutkaan.”

Myyntineiti pahoitteli kovasti ja käänsi Änkyrän puhelun vikapalveluun. Änkyrä aavisti pahaa.

Vikapalvelussa vahvistettiin, että kahdesta kolmeen viikkoahan siihen menee. Kun Änkyrä oikein julmisteli, puhui jopa petoksesta, palvelija lupasi ”panna asian eteenpäin”.

”Soitan teille parin tunnin kuluttua, jos sieltä ei mitään kuulu”, Änkyrä uhkasi.

Änkyrä soitteli DNA:lle. Valitsi numeron 2, numeron 4 ja taas 1. Aina uudelleen ja uudelleen. Kuunteli taukomusiikkia ja puhisi. Puhelin toki toimi, mutta se ei ollutkaan DNA:n liittymässä.

Änkyrä muisti, että Pudasjärvellä jotkut sanoivat DNA:ta Tenaksi (D=Tee-N-A) ja päätti lausua nimen tästä lähtien ”Tenä”.

Sitten soitti jo neiti Tenä. Kertoi, että Änkyrältä puuttuu uudesta talostaan pätkä kaapelia. Sen saisi ostaa operaattorilta sopuhintaan, 1850 eurolla. Änkyrä neuvotteli työnantajansa kanssa, soitti sitten operaattorille ja vahvisti, että kalliin pätkän saa tulla asentamaan.

Tenän puhelinmyyjä ei kiittänyt vaan kertoi, että yhtiö tutkii nyt, voiko kaapelin asentaa.

Änkyrän yhteys työpaikalle tökki. Tenällä valituksiin vastasi aina henkilö, joka ”valitettavasti ei voi tehdä asialle mitään”.

Lopulta selvisi, että Änkyrä oli soitellut väärään numeroon. Olisi pitänyt valita ”muu laajakaista” eikä laajakaista. Änkyrä kun asui muualla kuin pääkaupunkiseudulla. Aina oppii uutta, Änkyrä mietti.

Änkyrä soitti Tenälle uudelleen ja taas seuraavana päivänä ja taas. Lopulta Tenän neiti kertoi kalliin kaapelinpalan asennuksen tulevan normaalissa toimitusajassa, noin kahdessa viikossa. Aika alkaisi nyt. Änkyrä oli jo sanaton.

Kaapeli asennettiin kuin asennettiinkin kahden viikon kuluttua lupauksesta. Tenä lupasi laajakaistan avautuvan kello 23.59. Arvoisa Lukija varmaan jo arvaakin, miten kävi. Oikein! Ei toiminut.

Änkyrä soitteli ja soitteli taas. Selvisi, että häneltä puuttui modeemi. Tenän olisi pitänyt lähettää se samana päivänä, kun tilaus tehtiin. Nyt modeemi lähtisi aivan kohta.

Ei tullut modeemi huomenna eikä yli-huomenna. Änkyrä soitti ja kysyi, missä lähetys viipyi. Puhelinpalvelija kertoi, että lähetys oli tulossa, mutta kun Änkyrä oikein tivasi, palvelija myönsi, ettei paketti oikeasti ollut lähtenyt mihinkään. Toimitusaika oli kaksi viikkoa.

Arvoisa Lukija ehkä miettii, miksi asiakasta kutsutaan tässä Änkyräksi. Tenähän se on ansainnut änkyrän nimen. Se toimii kuin olisi Putinin Neuvostoliitossa, anteeksi Venäjällä.

Suomen laki toki vaatii operaattoria tarjoamaan palvelut omalla alueellaan kaikille, mutta kuten Neuvostoliitossa, anteeksi Venäjällä, myös meillä palvelun voi tarjota monella tavalla. Ja juuri niin Tenä tekee. On se vaan tyhmää!